

Ønsker nogen at optage det? (Ophold).
Da det ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

Mortensen: Det ærede Medlem for Randers Landkreds (Bjerre) udtalte i Gaar nogle gode Ønsker i Anledning af Ministerens Ændringsforslag til § 27 angaaende Randers Banegaards Udvidelse, Ønsker, der gik ud paa en mere imødekommende Stilling overfor Kommunen med Hensyn til denne Banegaardsudvidelse og med Hensyn til Ordningen i det hele taget af Jernbaneforholdene ved Randers Station. Jeg vilde gerne have Lov til at slutte mig til disse gode Ønsker. Samtidig vilde jeg gerne gøre nogle Bemærkninger i Anledning af det ærede Medlems Mening om, at Randers Kommune maaske hidtil ikke har stillet sig saa imødekommende overfor Jernbanerne og Ministeriet, som det kunde være ønskeligt for at faa en bedre Ordning af disse Forhold, end det hidtil er lykkedes at naa til.

Lad mig i den Anledning sige, at jeg finder det egentlig unaturligt og urimeligt, at en Kommune skal yde Tilskud til den Slags selvstændige Forretninger, som Statsbanerne ere. Lad mig anføre en Analogi. Hvis en Købmand, som har en stor Forretning — og jeg kan sige i den Forbindelse en god Forretning —, finder det fornuddent at udvide sin Virksomhed, bygge ny Pakhuse, lægge Spor dertil, anskaffe mekanisk Drivkraft osv., vilde man vist finde det højst besynderligt, om han vilde sige til sine Kunder: Hør, jeg skal bygge et Pakhus, som er en Behvemmelighed for Jer, og jeg skal lave det ordentligt, men saa komme I til at yde Tilskud, og ville I give et saadant Bidrag, skal jeg ordne Sagen saaledes, at I kunne være tilfredse dermed. Jeg synes, det er en Analogi dertil, og jeg finder i og for sig, det er urigtigt, at Kommunerne skulle yde Tilskud til en saadan Forretning, saa meget mere som Statsbanerne i de senere Aar ere en god Forretning, medens Kommunerne blive stadig stærkere belastede, hvad der for en ikke ringe Del skyldes de Byrder, de senere Aars Lovgivning har paa-lagt Kommunerne.

Men det er altsaa blevet et Princip, saa forkert det end er, at man ikke ret vel kan oprette en Statsinstitution eller udvide en bestaaende, uden at Staten kommer og kræver Tilskud fra en eller anden Kommune. Nu skal jeg indrømme, at Kommunerne og ogsaa nogle Købstæder have en Del af Skylden sely, idet man jo navnlig i de senere Aar har set, at Staten

ikke kunde gøre Skridt til et eller andet Anlæg, det være sig et Fængsel, Sygehus, et Sanatorium eller lignende, uden at der straks har været et Kapløb mellem Kommunerne om at faa Lov til at give gratis Grund eller yde Tilskud paa en eller anden Maade. Saaledes er det gaaet, og derfor har Staten ment, at naar den skulde foretage en eller anden Forbedring af sine Institutioner, var man berettiget til at kræve et Tilskud af de paagældende Kommuner. Der kan jo være Tilfælde, hvor Tilskuddet gives under saadanne Former, at det kan blive til en større Gevinst for de ydende, og det har navnlig været Tilfældet for Købstædernes Vedkommende gennem deres Tilskud til Statsbaneforetagender, men det skal jeg ikke komme ind paa at nævne Eksempler paa, men jeg ved, at der har været Købstadkommuner, der ligefrem have haft en ret betydelig Gevinst gennem den Form, hvorunder de have ydet Tilskud. Dette er imidlertid ikke Tilfældet for Randers Kommunes Vedkommende, den vil ikke vinde en rød Øre ved Statsbanernes Udvidelse, og ethvert Tilskud, som denne Kommune kommer til at yde dertil, bliver en direkte Udgift for Kommunens Kasse, uden at den faar noget som helst Ækvivalent derfor.

Hvis det der hidtil var blevet budt Randers Kommune til Gengæld i Form af Udvidelse af Jernbanen, havde medført en virkelig Fordel for det Publikum, der benytter Banen, for Beboerne i Randers By, kunde det maaske alligevel forsvares, om Kommunen havde givet et Tilskud i Anledning af et af de Tilbud, der have foreligget. Men naar man ved, hvorledes de Tilbud have set ud, som have været gjorte Kommunen med Hensyn til Randers Banegaards Udvidelse, vilde det have været en stor Fejl at yde et Tilskud dertil, idet de i Virkeligheden med Undtagelse af et enkelt Tilfælde, ikke have gaaet ud paa nogen Forbedring af Forholdene, snarere en Forværrelse. Man har villet bygge noget til den gamle Personbanegaard, hvorved Forholdene foran den vilde blive endnu mere umulige, end de ere i Forvejen; man vilde bygge til Enden af Banegaarden, og det kunde ikke nytte noget. Og med Hensyn til Forholdet ved Varehuset og Læsse-sporet har det ikke været synderlig anderledes. Det har derfor hidtil været ret umuligt for Randers Kommune at komme ind paa at yde noget Tilskud til det, der har foreligget, og jeg er ret vis paa, at det ærede Medlem for Randers Landkreds (Bjerre), hvis han havde været kendt med